

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Грибівництво»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, а також другий (магістерський) рівень вищої освіти спеціальності 211 Ветеринарна медицина
Код і найменування спеціальності	Для студентів усіх спеціальностей Полтавського державного аграрного університету.
Тип і назва освітньої програми	
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Загальна кількість годин – 90 год. Денна форма: із яких лекцій – 16 год., лабораторних занять – 14 год. Заочна форма: із яких лекцій – 2 год., лабораторних – 2 год. Кількість кредитів – 3,0. Форма семестрового контролю – залік.
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології, Кафедра селекції, насінництва і генетики
Контактні дані розробника (-ів)	Юрченко Світлана, кандидат с.-г. наук, доцент, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, e-mail: svitlana.iurchenko@pdau.edu.ua Сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/yurchenko-svitlana-oleksandrivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Міжфакультетська вибіркова.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з біології, ботаніки, хімії.
Компетентності	<i>Загальні компетентності (ЗК):</i> ЗК 10. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати завдання у сфері професійної діяльності. ЗК 15. Прагнення до збереження навколишнього середовища, забезпечення та дотримання безпечних умов праці. ЗК 18. Уміння розв'язувати поставлені задачі та приймати відповідні обґрунтовані рішення.
Результати навчання	РН 5. Застосовувати для ефективної професійної діяльності гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання. РН 7. Демонструвати знання сучасного рівня та новітніх технологій у різних галузях для їхнього упровадження у професійній діяльності та вирішенні фахових завдань.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувачів вищої освіти низки соціальних навичок: допитливість, ініціативність, критичне мислення; здатність брати на себе відповідальність; адаптивність та уміння працювати в команді; уміння приймати рішення.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сформувати у здобувачів вищої освіти знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, ознайомити з типами і характеристиками сучасних грибниць, умовами мікроклімату і способами його регулювання, способами підготовки субстратів, їх використання та покращення; розвивати вміння та практичні навички організації технологічного процесу вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Значення їстівних грибів. Стан і перспективи грибовництва в Україні.

Тема 2. Основи грибовництва.

Тема 3. Біологічні та морфологічні особливості печериці звичайної та способи вирощування.

Тема 4. Біологічні та морфологічні особливості гливи звичайної та способи вирощування.

Тема 5. Біологічні та морфологічні особливості опенька зимового та способи вирощування.

Тема 6. Біологічні та морфологічні особливості білого гриба та способи вирощування.

Тема 7. Біологічні та морфологічні особливості шії-таке та способи вирощування.

Тема 8. Особливості технології вирощування маловідомих їстівних грибів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда, інструктаж), практичні методи (лабораторні заняття, робота з навчально-методичною літературою); методи формування пізнавальних інтересів (метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти), методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни), комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій); методи усного контролю (опитування), методи письмового контролю (самостійна робота).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- **щодо термінів виконання та перекладання**

Семестровий контроль проводиться у формі заліку. Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше, ніж межа незадовільного навчання на дату семестрового контролю. Здобувачу вищої освіти, який одержав під час екзаменаційної сесії незадовільну оцінку (FX) або не був допущений до семестрового контролю, дозволяється ліквідувати підсумкову академічну заборгованість. Ліквідація здобувачем підсумкової академічної заборгованості здійснюється згідно з графіком ліквідації підсумкової академічної заборгованості.

- **щодо академічної доброчесності**

Політика щодо академічної доброчесності у Полтавському державному аграрному університеті регламентується нормативно-правовими актами (<http://surl.li/coiwy>). У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація, фальсифікація, тощо), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

- **щодо відвідування занять**

Відвідування занять є обов'язковим, незалежно від форми навчання. Усі види завдань (згідно робочої програми навчальної дисципліни) повинні бути виконані. Пропуски занять повинні бути відпрацьовані.

	Критерієм успішного навчання здобувача вищої освіти є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, конференціях, семінарах, круглих столах. (перезарахування частини освітнього компоненту). Особливості неформального / інформального навчання регламентовані «Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету».
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами вищої освіти контрольних заходів у регульовано процедурами п. 5.5 «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті» (http://surl.li/kpley).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Грибівництво : практикум для студентів вищих закладів освіти I—IV рівнів акредитації, які навчаються за освітньо- професійними програмами бакалавр і магістр спеціальностей «Агрономія» та «Садівництво і виноградарство» / Г. І. Латюк, Л. М. Попова. Одеса: Астропринт, 2021. 140 с.
2. Методика наукових досліджень у грибівництві; за редакцією академіка НААН Хареби В.В. / Автори: Бандура І.І., Бісько Н.А., Хареба В.В., Куц О.В., Хареба О.В., Цизь О.М., Кулик С.А. Київ, 2022. 128 с.
3. Юрченко С.О. Методичні розробки для лабораторних робіт з дисципліни «Грибівництво». Полтава. 2023. 64 с.

Допоміжні

1. Ільчук Р. В., Дидів І. В., Дидів О. Й., Сидорчук С. І. Печериця дво- спорова: біологія і технологія вирощування: навч. посіб. Львів: ЛНАУ, 2018. 156 с.
2. Приліпка О.В., Цизь О.М. Грибівництво. К.: Центр учбової літератури. 2015. 246 с.
3. Цизь О. М. Культивування їстівних грибів: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 276с.
4. Вдовенко С. А. Вирощування їстівних грибів: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2010. 120 с.
5. Бухало А.С., Бісько Н.А., Соломко Е.Ф. та ін. Культивування їстівних і лікарських грибів / под ред. А. С. Бухало. К.: 2011. 103 с
6. Соловійов І.О., Мудрак С.В. Маркетингові горизонти грибногo бізнесу. Маркетинг в Україні. 2005. №1. С. 18–22.
7. Вдовенко С.А. Вирощування їстівних грибів: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2010. 120 с.
8. Ковальов М.М. Грунтовий спосіб утилізації відпрацьованих грибних блоків за попередньою обробкою ЕМ препаратами. Аграрні інновації Рецензований науковий журнал. №4 2020. Видавничий дім «Гельветика», С. 51–59.
9. Ільчук Р. В., Дидів І. В., Дидів О. Й., Сидорчук С. І. Печериця двоспорова: біологія і технологія вирощування: навч. посіб. Львів: ЛНАУ, 2018. 156 с.
10. Дудка І. А., Бісько Н. А., Білай В. П. Культивування їстівних грибів. Київ: Урожай, 2012. 158с.
11. Дудка І. А., Вассер С. П. Гриби: довідник міколога і грибника. Київ: Наукова думка, 2007. 535

с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Журнал. Дім. Сад. Город. Інтернет-видання: Електронний ресурс, режим доступу: <https://www.dimsadgorod.com/>
2. Журнал. Садівництво та овочівництво. Інтернет-видання: Електронний ресурс, режим доступу: <https://techhorticulture.com>
3. Журнал Плантатор. Режим доступу: <http://www.ksau.kherson.ua/nmb/8645-2023-03-15-2.html>
4. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні <https://sops.gov.ua/ua/derzavnij-reestr>
5. Освітня платформа онлайн-курсів <https://agriacademy.org/>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри селекції, насінництва і генетики, протокол від «02» вересня 2024 року № 1

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форма контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти							
	Денна форма				Заочна форма			
	опитування	виконання лабораторних робіт та їх захист	виконання завдань самостійної роботи	разом	опитування	виконання лабораторних робіт та їх захист	контрольна робота	разом
Тема 1. Значення їстівних грибів. Стан і перспективи грибівництва в Україні.	3		6	9				
Тема 2. Основи грибівництва.	3	4	6	13	25			25
Тема 3. Біологічні та морфологічні особливості печериці звичайної та способи вирощування.	3	8	6	17		25		35
Тема 4. Біологічні та морфологічні особливості гливи звичайної та способи вирощування.	3	4	6	13				
Тема 5. Біологічні та морфологічні особливості опенька зимового та способи вирощування.	3	4	6	13				
Тема 6. Біологічні та морфологічні особливості білого гриба та способи вирощування.	3	4	6	13				
Тема 7. Біологічні та морфологічні особливості шіі-таке та способи вирощування.	3	4	6	13				
Тема 8. Особливості технології вирощування маловідомих їстівних грибів.	3		6	9				
Написання і захист контрольних робіт							50	50
Разом	24	28	48	100	25	25	50	100

Шкала та критерії оцінювання опитування
(денна форма здобуття освіти)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Надана повна змістовна відповідь за темою лекції; на високому рівні виявлено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
2	Надана повна відповідь за темою лекції; на достатньому рівні виявлено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
1	Надана коротка відповідь за темою лекції, на середньому рівні відмічено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці.
0	Відсутня відповідь та не засвоєний матеріал за темою лекції, не виявлено базових знань з навчальної дисципліни.

Шкала та критерії оцінювання виконання лабораторних робіт та їх захист
(денна форма здобуття освіти)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	Виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та коротка відповідь на всі контрольні запитання, на високому рівні виявлено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
3	Виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та коротка відповідь на деякі контрольні запитання, на середньому рівні відмічено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
2	Виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та коротка відповідь на контрольні запитання із суттєвими помилками, на середньому рівні відмічено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці.
1	Виконано завдання лабораторної роботи без звіту та висновка виконаної роботи, на низькому рівні відмічено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для

	одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці
0	Не виконано завдання лабораторного заняття, відсутні базові знання з навчальної дисципліни.

**Шкала та критерії оцінювання
виконання завдань самостійної роботи
(денна форма здобуття освіти)**

Кількість балів	Критерії оцінювання
6	Завдання самостійної роботи виконано повністю, здобувачем проявлено глибокі знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
5	Завдання самостійної роботи виконано повністю, здобувачем проявлено на достатньому рівні знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
4	Завдання самостійної роботи виконано частково, здобувачем показано на середньому рівні відмічено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
3	Завдання самостійної роботи виконано частково, здобувачем показано на середньому рівні відмічено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
2	Питання самостійної роботи розкриті не повністю (наявні значні помилки), на середньому рівні відмічено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці.
1	Питання самостійної роботи розкриті не повністю, окремі не описані зовсім (наявні значні помилки), на низькому рівні відмічено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці.
0	Не виконано завдання самостійної роботи, відсутні базові знання з навчальної дисципліни.

**Шкала та критерії оцінювання
виконання лабораторного заняття
(заочна форми здобуття освіти)**

Кількість балів	Критерії оцінювання
21-25	Виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та коротка відповідь на всі контрольні запитання, на високому рівні виявлено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
16-20	Виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та коротка відповідь на деякі контрольні запитання, на середньому рівні відмічено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
11-15	Виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та коротка відповідь на контрольні запитання, на середньому рівні відмічено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
6-10	Виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та коротка відповідь на контрольні запитання із суттєвими помилками, на середньому рівні відмічено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці.
1-5	Виконано завдання лабораторної роботи без звіту та висновка виконаної роботи, на недостатньому рівні відмічено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці.
0	Не виконано завдання лабораторного заняття, відсутні базові знання з навчальної дисципліни.

**Шкала та критерії оцінювання
опитування
(заочна форма)**

Кількість балів	Критерії оцінювання
21-25	Питання розкрито повністю, здобувачем проявлено глибокі знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організовувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
16-20	Наявні відповіді на питання, показано на високому рівні знання науково

	обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
11-15	Наявні відповіді на теоретичне питання, показано на середньому рівні науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
6-10	Наявні відповіді на питання, але інформація відображена частково невірна, з помилками, на середньому рівні відмічено науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці. і гібриди овочевих культур, реалізувати здобуті знання на практиці.
1-5	Наявні відповіді на питання, але інформація відображена не в повному об'ємі або невірна, на недостатньому рівні відмічено знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці.
0	Відсутня відповідь та не засвоєний матеріал за темою лекції, не виявлено базових знань з навчальної дисципліни

**Шкала та критерії оцінювання
самостійна робота – написання контрольної роботи і її захист
(заочна форма здобуття освіти)**

Кількість балів	Критерії оцінювання
41-50	Надана змістовна повна відповідь на всі запитання, що свідчить здатність демонструвати змістовно свої знання і розуміння науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
31-40	Показано на високому рівні знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
21-30	Наявні відповіді на теоретичне питання, показано на середньому рівні знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці, здатність реалізувати здобуті знання на практиці.
11-20	Наявні часткові відповіді на теоретичні питання, на низькому рівні показано знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, уміння організувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці.
1-10	Наявні короткі відповіді із незначними помилками показано на дуже

	низькому рівні знання науково обґрунтованих технологій вирощування культивованих грибів в спорудах закритого ґрунту, вміння організувати технологічний процес вирощування грибів для одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці.
0	Відсутні відповіді на питання, не виявлено базових знань з навчальної дисципліни.